

MEMORIA

ILLES BALEARS

2022

i. PROGRAMA D'ATENCIÓ A PERSONES QUE VIUEN AMB DROGODEPENDÈNCIA I EXCLUSIÓ SOCIAL

ii. PROGRAMA D'ATENCIÓ A PERSONES SENSE LLAR

iii. PROGRAMA D'ATENCIÓ A PERSONES MIGRADES EN PROCÉS D'INSERCIÓ SOCIAL

iv. PROGRAMA D'ATENCIÓ A PERSONES EN SITUACIÓ DE PROSTITUCIÓ I/O EXPLOTACIÓ SEXUAL

v. OBSERVATORI DEL DRET A L'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA PÚBLICA I GRATÜITA (ODAS)

vi. PROGRAMES D'EDUCACIÓ PER LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL A CENTRES EDUCATIUS DE SECUNDÀRIA

vii. PROGRAMES DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL

viii. ACTIVITATS TRANSVERSALS DE FORMACIÓ A PROFESSIONALS

ix. ACTIVITATS TRANSVERSALS DE SENSIBILITZACIÓ I COMUNICACIÓ

x. EQUIP DE METGES DEL MÓN - VOLUNTARIAT I EQUIP TÈCNIC

xi. PRESSUPOST DE L'ENTITAT

xii. PROJECTES 2023

INTRODUCCIÓ

Metges del Món (MdM) és una associació de solidaritat internacional i independent que promou, a través del compromís voluntari, el desenvolupament humà mitjançant la defensa del dret fonamental a la salut i una vida digna per a totes les persones. Atenem, testimoniem i denunciem les vulneracions de drets treballant per un canvi social cap a una societat més justa, equitativa i solidària, que es tradueix en el lema de l'associació, "combatem totes les malalties, inclosa la injustícia".

PRESENTACIÓ

Una de les majors contradiccions de la nostra societat del benestar és que el progressiu creixement econòmic que està experimentant no es veu reflectit en l'extensió de la riquesa y el benestar a tots els àmbits socials. Al contrari, sectors cada vegada més amplis de la població cauen en la misèria, la marginació i l'exclusió.

En l'actualitat, només a Europa, existeixen més de **40 milions** de persones en situació d'exclusió. En general, les persones que es troben en aquesta situació solen tenir vulnerats molts dels drets que com a persones i ciutadans/es els corresponen i els haurien de ser assegurats per part de les administracions públiques: **dret a la salut, al treball, a l'habitatge i a tenir una vida digna.**

Metges del Món va començar a treballar a Palma al **1994** amb persones que s'injectaven drogues i aquelles que exercien la prostitució amb una alta vinculació a la dependència. Poc a poc els projectes i l'entitat han anat evolucionant. Al 1997 es posa en marxa un projecte exclusivament per donar atenció a persones en situació de prostitució, al 2001 es va crear el primer centre d'atenció a persones migrades i persones en situació de prostitució a Palma, al 2013 es comença a treballar a l'illa d'Eivissa i al 2021 a Menorca.

Durant l'any 2022, des de l'àrea d'inclusió social de Metges del Món Illes Balears, s'han atès a **2.512** persones diferents que es troben en situació d'exclusió social o risc d'estar-ho, de 59 nacionalitats diferents, essent 458 espanyoles i un 910% nascudes a les Illes Balears. De les quals 1.169 (47%) estaven en seguiment i 1.343 (53%) eren persones ateses per primera vegada a MdM. Les dones representen el 71% de les persones ateses al nostres programes, un 3% dones trans, davant un 26% d'homes atesos.

A més es continua treballant en educació per la transformació social a centres d'educació secundària, amb futurs professionals, amb professionals socio-sanitaris i de les forces i cossos de seguretat de l'estat, així com accions de sensibilització social i mobilització. Tot en coordinació amb altres entitats del tercer sector i institucions per garantir una bona feina en xarxa que permeti la major eficiència i eficàcia dels recursos limitats existents.

I. PROGRAMA D'ATENCIÓ A PERSONES QUE VIUEN AMB DROGODEPENDÈNCIA I EXCLUSIÓ SOCIAL

Metges del Món Balears intervé amb persones usuàries de droga injectada (PID) en situació o risc d'exclusió social des de l'any 1995. Al llarg d'aquests anys, les nostres intervencions s'han anat modificant, tant estratègicament com metodològicament, adaptant-les successivament a la realitat del col·lectiu i al seu context.

El programa va dirigit a les persones que consumeixen droga per via injectada i que es troben en situació de risc i/o exclusió social. Sorgeix com un pont entre el carrer i els recursos socio-sanitaris existents, amb l'objectiu d'apropar i ampliar l'oferta de recursos al col·lectiu, donant resposta a la degradació sanitària, psicològica i social que pateixen. Es basa amb la reducció de danys, la promoció de la salut i el foment de la participació de les persones beneficiàries, així com amb la sensibilització de la societat per aconseguir un canvi social.

El programa té diferents fases que es complementen constantment: coneixement i anàlisi de la realitat, intervenció directa amb una visió de reducció de danys i promoció d'accés als recursos normalitzats tant a nivell individual com grupal, sensibilització social i interpel·lació amb les administracions públiques per flexibilitzar i facilitar l'accés als recursos normalitzats; i la mobilització cap al canvi social.

Les nostres línies d'intervenció sorgeixen d'una subdivisió entre les necessitats detectades per el personal tècnic i voluntari i, les necessitats expressades per els titulars de drets en matèria d'atenció directa, accés a recursos, drets humans, sanitaris, etc, per tal de generar un motor d'aprenentatge, apoderament i autonomia de les persones en situació d'exclusió ateses.

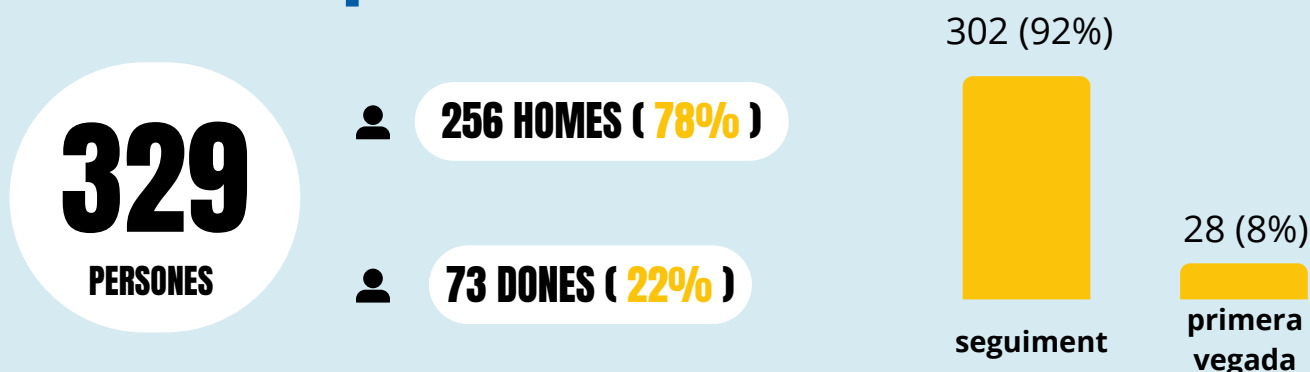
Potenciem el treball en xarxa, positivament i potenciant la coordinació entre recursos per afavorir l'accés de les persones ateses a la xarxa normalitzada de recursos existents a la comunitat per millorar les seves condicions de vida. Potenciem la promoció de la salut, mitjançant la realització d'intervencions educatives, tallers individuals i cursos formatius: de reducció de danys, consum més segur, prevenció del VIH i VHC, prevenció de les sobredosis, prevenció d'agressions al carrer, ús del sistema sanitari públic, etc. I hem posat en coneixement de les administracions públiques competents i de la societat en general la situació de vulnerabilitat i situació de violència que pateixen els col·lectius en situació d'exclusió social a les Illes Balears.

Objectius del programa

- Reduir la mortalitat i morbiditat de les persones que s'injecten drogues.
- Millorar la salut, la qualitat de vida i el benestar de les persones que consumeixen drogues i que es troben en situació de vulnerabilitat social.
- Apropar i visibilitzar la realitat de les persones usuàries de drogues en situació de risc i/o exclusió social a estudiants i professionals de l'àmbit sociosanitari i a la població general.

Nombre de persones ateses

En els últims anys ens trobem en un procés descendent del nombre de persones ateses. Però, mentre el nombre de persones ateses va disminuint, el percentatge de persones en seguiment va augmentant. També ha augmentat el nombre de persones que fan ús de l'espai de calor i cafè.

En relació a l'edat de les persones ateses, la franja d'edat principal, tant en homes com en dones és la compresa entre els **45-54 anys (46%)**, seguida de la franja entre els **35-44 anys (29%)**.

La zona de procedència, tant per homes com per dones, continua sent principalment Espanya (**91%**), seguida de Europa de l'Est (**3%**) i Llatinoamèrica (**2%**). Dintre de les persones espanyoles ateses, el **54%** ha declarat ser balear, representant un total del **49%** de la població atesa al programa

Intervencions realitzades amb TdD (individuals, grupals, comunitàries)

- **Sortides d'apropament** amb la Unitat Mòbil de Reducció de Danys. Les zones identificades d'alta aflluència a Palma són Son Banya i Porta Sant Antoni. Cal dir que des de el mes de juny el nombre de persones ateses a Son Banya va disminuint, coincidint amb la suspensió del servei de Metabus i el procés de desallotjament del poblat i comencem a realitzar sortides prospectives i reunions de coordinació a altres barris del municipi.
- **Atenció a la seu** de Metges del Món. També s'ha realitzat atenció directe a demanda i indirecte a la seu de Metges del Món, així com atenció i seguiment per via telefònica, arribant a un total de 62 persones diferents, 45 homes i 17 dones.
- Les **principals intervencions realitzades** a les tres àrees d'atenció (social, sanitària i psicològica) s'han centrat principalment en realitzar un seguiment de la situació de la persona. S'han realitzat un total 1.136 intervencions, de les quals 314 (28%) han estat psicològiques, 709 (62%) han estat socials i 113 (10%) sanitàries.

Intervencions psicosocials	Home	Dona	Totals
Informació-orientació	99	30	129
Derivacions externes	17	6	23
Coordinació interinstitucional i tràmits socials	51	29	80
Acompanyaments	8	3	11
Seguiments	136	90	226
Acollida persones noves	18	9	27
Derivació a altres programes	10	9	19
Oci i temps lliure	4	-	4
Contacte telefònic	6	18	24
Entrega de beques per assistència a tallers	41	43	84
Converses informals	18	22	40
Counselling pre test i post test VIH	-	2	2
Recolzament psicològic i escolta activa	46	41	87
Motivació pel canvi	19	12	31
Recollida de testimoni de vida	1	3	4
Total	474	317	791

Intervencions sanitàries	Home	Dona	Totals
Informació i orientació	8	2	10
Derivació serveis sanitaris	7	3	10
Coordinació interinstitucional sanitària	7	7	14
Acompanyaments	1	7	8
Seguiments	38	24	62
Atenció sanitària i realització de cures	7	-	7
Tests ràpids de VIH i sífilis	-	2	2
Total	68	45	113

S'han realitzat un total de 187 intervencions educatives, tant individuals com grupals majoritàriament dirigides a la reducció de danys i riscos del consum, hàbits de vida saludables i seguiment de salut i accés al sistema sanitari.

Intervencions educatives i tallers individuals i grupals	Home	Dona	Totals
Taller de reducció de danys i injecció més segura	79	21	100
Taller de salut i hàbits de vida saludable	29	16	45
Taller de salut sexual, prevenció Vih, HepC i altres ITS	3	9	12
Taller ús del sistema sanitari públic i Dret a la Salut	37	15	52
Taller d'apoderament femení	-	26	26
Normes del servei	15	7	22
Tallers d'altres temàtiques	3	6	9
Total	130	57	187

És molt important que la **distribució de material preventiu** vagi acompanyada d'una intervenció educativa de reducció de danys (prevenció de sobredosis, pràctica d'injecció...) que no sempre queden enregistrades. El kit de injecció està constituït per una xeringa, una aigua destil·lada, dues tovallolletes d'alcohol, un cassoleta i, si es sol·licita, un compressor. També es dispensa (a demanda) paper de plata, preservatius i lubricant.

	Home	Dona	Total
Xeringues recollides	19055	18147	37202
Kits d'injecció entregats	27673	19695	47368
Preservatius masculins i femenins lliurats	291	1939	2230
Entrega kit d'higiene personal	16	48	60
Entrega material protecció COVID-19	117	80	197
Entrega mantes/roba	53	39	92
Espai de calor i cafè	315	112	427
Berenar	62	26	88

Durant el segon semestre de l'any s'han realitzat 4 grups focals de tres sessions de dues hores de duració cada una d'elles. Han participat un total de 16 TdD, homes i dones.

Cada grup ha estat constituït per un nombre reduït de persones (entre 3 i 5) a fi de poder afavorir un espai tranquil i de confiança. Totes les persones s'han mostrat participatives i han compartit amb els companys/es, temes i experiències importants i significatives de la seva història de vida i situació actual, abordant l'àrea social, familiar, de consum, habitatge, experiències en centres de tractament i altres recursos socio-sanitaris.

Les dones que es troben en una situació de drogodependència i exclusió social presenten un major deteriorament, vulnerabilitat, estigmatització i invisibilitat en comparació amb els homes. A més, estan exposades a tot tipus de situacions d'agressió i violència. El grup de dones es va dur a terme durant l'últim trimestre de l'any realitzant un total de 8 sessions de 2 hores de durada cada una d'elles i la participació de 7 dones.

Àrees de l'administració que financen parts o Projectes dins el programa

- Govern Estatal – Pla Nacional contra la Sida i Pla Nacional de Drogues
- Govern Balear – DG Salut Pública, convocatòries de l'IRPF
- Ajuntament de Palma – Regidoria de Benestar Social

II. PROGRAMA D'ATENCIÓ A PERSONES SENSE LLAR

Metges del Món (MdM) compta amb 21 anys d'experiència a Mallorca treballant amb i per persones que consumeixen droga per via injectada (PID) en situació o risc d'exclusió social i per tant amb persones sense llar (PSH). Al 2017 es va realitzar un diagnòstic de la realitat i necessitats de les (PSH) de Palma i es comença el projecte Obrint Portes al 2018.

La base del projecte és la promoció de la salut de les PSH mitjançant el model d'actius en salut que implica reforçar els aspectes relacionats amb l'equitat, determinants socials, intersectorialitat i participació. Es cerca la inserció social i promoure la salut i benestar de les persones sense llar que resideixen a les Illes Balears, especialment a la capital autonòmica.

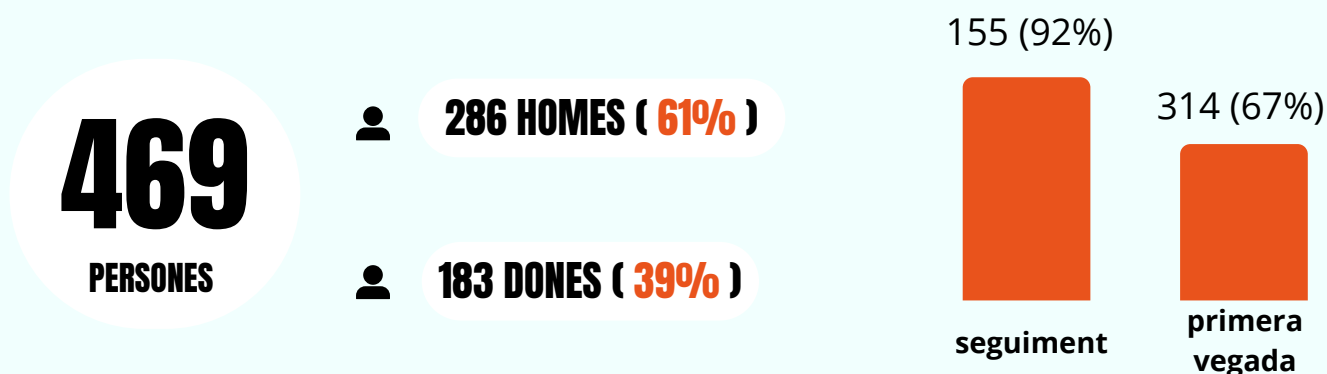
El creixement econòmic que ha experimentat la nostra societat no s'ha vist reflectit en l'extensió de la riquesa i el benestar en tots els àmbits socials. Sectors cada vegada més amplis de la població cauen en la misèria, la marginació i l'exclusió. Segons la Plataforma Europea contra l'Exclusió Social, a l'actualitat, només a Europa, existeixen més de vuitanta milions de persones en situació d'exclusió social. Mentre que l'exclusió social es defineix com un estat o una situació, la inclusió agrupa a les polítiques o intervencions dirigides a revertir-la. Es tracta d'una proposta política proactiva i participativa que va més enllà de la protecció passiva dels drets de les persones, que pretén assegurar que totes les persones tinguin oportunitats i els recursos necessaris per gaudir d'unes condicions de vida digna i participar plenament en la vida econòmica, social i política. La inclusió està relacionada amb la integració, la cohesió i la justícia social. Consisteix en materialitzar la possibilitat d'una participació igualitària de totes les persones d'una societat en totes les dimensions socials: econòmica, legal, política, cultural...

Situació residencial d'habitatge Si bé no hi ha un concepte universal estandarditzat de persona sense llar, a Europa existeix un ampli consens, a usar la categorització denominada ETHOS (European Typology on Homelessness and Housing Exclusion), proposta per la Federació Europea d'Associacions Nacionals que treballen amb Persones Sense Llar (FEANTSA en les seves sigles en anglès). La clau d'aquesta categoria és l'exclusió d'habitatge digne, sobre la base de la qual identifica tretze perfils diferents agrupats en quatre tipus generals: Sense allotjament, Sense habitatge, Habitatges insegurs, Habitatges inadequats.

Objectius del programa

- Fomentar l'ús d'actius comunitaris (recursos normalitzats socials i sanitaris)
- Promoure l'autoconeixement i els actius personals.
- Millorar la salut bio-psico-social de les persones sense llar
- Fomentar canvis positius en la percepció de les persones sense llar a l'àmbit sociosanitari i a la ciutadania en general i professionals.

Nombre de persones ateses

En els últims anys ens trobem en un procés ascendent del nombre de persones ateses, així com un augment de la seva vulnerabilitat i de barreres per aconseguir un habitatge en condicions. Els perfils de les persones ateses també va variant d'acord a la situació social i el context de la nostre CCAA.

En relació a l'edat de les persones ateses, la franja d'edat principal, tant en homes com en dones és la compresa entre els **35-44 anys (26%)**, seguida de les franges entre els **25-34 anys (22%)** i els **45-54 anys (24%)**. Dins del programa s'han atès 16 menors de 18 anys acompanyats dels seus progenitors i 18 persones majors de **65 anys**.

La zona de procedència principal, tant per homes com per dones, és Amèrica Llatina (**49%**), en canvi la segona zona de procedència pels homes és el nord d'Àfrica (**20%**) seguit d'espanyols (**12%**) i a les dones és Espanya (**11%**). Dintre de les persones espanyoles ateses, el **51%** ha declarat ser balear i representen el **12%** de la població atesa al programa.

Intervencions realitzades amb TdD (individuals, grupals, comunitàries)

Sortides d'apropament a diferents barris i zones de Palma a zones identificades d'alta aflluència de persones sense llar o on s'han generat conflictes veïnals. S'han realitzat 22 sortides d'apropament.

Atenció a la seu de Metges del Món. Comptem amb un espai de calor i cafè 3 dies a la setmana per donar atenció individual i grupal, així com crear un espai de confiança i seguretat on poder recolzar-se mútuament, accedir a internet per realitzar tràmits o realitzar consultes a l'equip d'intervenció. Així com atenció i seguiment per via telefònica. L'espai ha estat emprat en 783 ocasions.

Les **principals intervencions realitzades** a les tres àrees d'atenció (social, sanitària i psicològica) s'han centrat principalment en realitzar un seguiment de la situació de la persona. S'han realitzat un total 3.741 intervencions, de les quals 310 (8%) han estat psicològiques, 3.266 (87%) han estat socials i 165 (5%) sanitàries.

Intervencions psicosocials	Home	Dona	Totals
Informació-orientació	460	388	848
Derivacions externes	197	162	359
Coordinació interinstitucional i tràmits socials	444	281	725
Acompanyaments	24	20	44
Seguiments	270	236	506
Acollida persones noves	183	132	315
Derivació a altres programes	19	34	53
Oci i temps lliure	5	1	6
Contacte telefònic	43	63	106
Entrega de beques per assistència a tallers	32	179	211
Converses informals	63	35	98
Counselling pre test i post test VIH	-	9	9
Recolzament psicològic i escolta activa	84	129	213
Teràpia psicològica	6	23	29
Motivació pel canvi	17	13	30
Recollida de testimoni de vida	8	16	24
Total	1.855	1.721	3.576

Intervencions sanitàries	Home	Dona	Totals
Informació i orientació	11	8	19
Derivació serveis sanitaris	17	16	33
Coordinació interinstitucional sanitària	14	10	24
Acompanyaments	2	9	11
Seguiments	29	35	64
Atenció sanitària i realització de cures	5	4	9
Tests ràpids de VIH i sífilis	-	5	5
Total	78	87	165

S'han realitzat un total de 512 **intervencions educatives** especialment sobre l'ús dels sistemes socio-sanitaris públics normalitzats i dret a la salut.

Intervencions educatives i tallers individuals i grupals	Home	Dona	Totals
Taller de reducció de danys i injecció més segura	23	20	43
Taller de salut i hàbits de vida saludable	30	35	65
Taller de salut sexual, prevenció Vih, HepC i altres ITS	2	24	26
Taller ús del sistema sanitari públic i Dret a la Salut	113	74	187
Taller de Drets i deures i altres aspectes legals	2	16	18
Taller d'apoderament femení	-	23	23
Taller per reduir la Bretxa digital	2	4	6
Normes del servei	83	55	138
Tallers d'altres temàtiques	1	5	6
Total	256	256	512

Als programes d'atenció a persones sense llar, es realitzen de manera puntual entregues de productes bàsics per la vida diària, com kits d'higiene ambiental i personal, roba, mascaretes, aliments o tramitació de la targeta de transport.

	Home	Dona	Total
Ús de la sala de calor i cafè	525	258	783
Entrega kit d'higiene personal	23	27	50
Entrega material protecció COVID-19	32	39	71
Entrega mantes/roba	63	41	104
Entrega d'aliments	31	19	50
Tramitació targeta transport	84	49	133

Durant aquest any s'han realitzat **3 cursos d'Agents de Salut**: 1 dirigit a 12 dones, 1 dirigit a 12 homes i un curs mixt per a 5 persones que es consideren líders potencials.

També es realitzen **2 grups de discussió** amb 7 dones i 9 homes per valorar necessitats del programa, possibles millores,

Àrees de l'administració que financen parts o Projectes dins el programa

Govern Balear – Convocatòria de l'IRPF, DG Serveis Socials
Ajuntament de Palma – Regidoria de Benestar Social

Ajuntament de Palma

G CONSELLERIA
O AFERS SOCIALS
I I ESPORTS
B DIRECCIÓ GENERAL
/ SERVEIS SOCIALS

III. PROGRAMA D'ATENCIÓ A PERSONES MIGRADES EN PROCÉS D'INSERCIÓ SOCIAL

Metges del Món Balears intervé amb persones migrades de manera transversal en tots els projectes, especialment pel que fa a l'accés a la salut des dels inicis de la seva fundació, però durant els 25 anys d'intervenció els projectes s'han anat adaptant a les necessitats socials del col·lectiu.

Sent molt conscients de les diverses situacions de fragilitat, accés a drets i nivells d'opressió o privilegi vinculats a les diferents poblacions implicades, racisme, xenofòbia i vulneració de drets sofrint per aquest col·lectiu per motiu hem treballat des de la creació de Metges del Món Balears amb la població migrant.

Al llarg de la història de la humanitat, la migració ha estat una expressió valenta de la determinació individual de superar l'adversitat i buscar una vida millor.

En l'actualitat, la globalització, juntament amb els avanços en les comunicacions i el transport, ha incrementat en gran manera el nombre de persones que tenen el desig i la capacitat de mudar-se a altres llocs. Aquesta nova era ha creat reptes i oportunitats per a societats a tot el món. També ha servit per a subratllar el vincle que hi ha entre migració i desenvolupament, així com les oportunitats que ofereix per al co-desenvolupament, és a dir, per a la millora concertada de les condicions econòmiques i socials tant en el lloc d'origen com en el de destinació.

La migració atreu en l'actualitat cada vegada més atenció. Barrejats amb factors d'incertesa, urgència i complexitat, els reptes i dificultats de la migració internacional requereixen una major cooperació i una acció col·lectiva. Les Nacions Unides estan jugant de manera activa un rol catalitzador en aquest tema, per a crear més diàlegs i interaccions entre països i regions, així com per a impulsar l'intercanvi d'experiències i oportunitats de col·laboració.

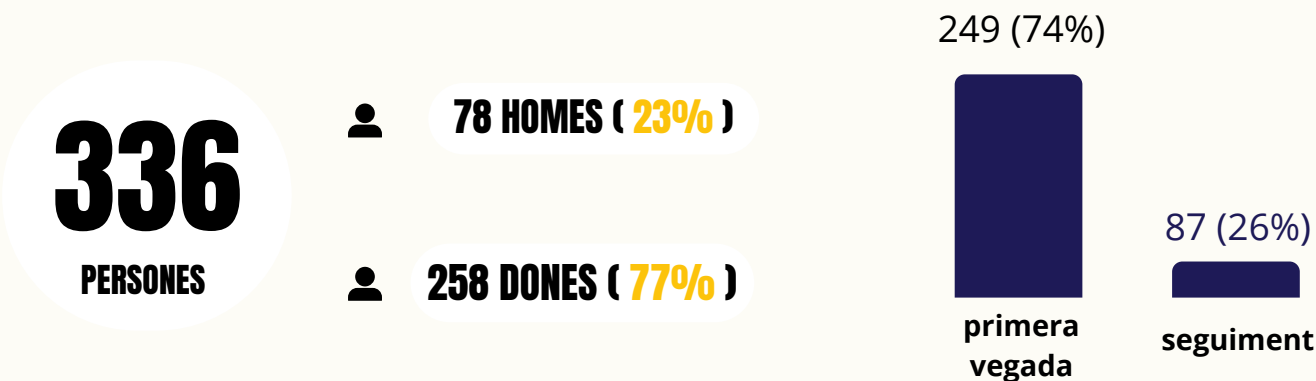
Al 2022, a nivell autonòmic, s'ha executat el projecte Salut-Accions. Un projecte que cerca afavorir l'estat de benestar bio-psico-social de les persones migrades a les Illes Balears. És una evolució del projecte Creant Ponts 2018-2020 d'intervenció comunitària en un context de multiculturalitat que parteix del reconeixement i respecte, establint xarxes per facilitar les accions preventives i afavorir la convivència en la diversitat i el diàleg a les Illes Balears i entre les Illes. Per això treballem amb un enfocament antropològic en diferents nivells incloent intervenció amb Titulars de Drets, de Responsabilitat i d'Obligacions, indispensable per a un canvi real de les societats i garantir el dret a la salut universal i la integració de totes les persones residents a la nostra comunitat autònoma.

També centrem la nostra feina en la prevenció de la mutilació genital femenina (MGF). Metges del Món considera la MGF com una de les formes més graus de violència de gènere i una violació flagrant dels drets de les dones i les nenes, i aquest inclosa com a violència de gènere en la Llei 11/2016, de 28 de juli, d'igualtat de dones i homes .Per això, des de la nostra comunitat hem de fer visible i lluitar contra la MGF, ja que afecta o pot afectar centenars de nenes que viuen, estudien i treballen al nostre entorn, i que tenen els mateixos drets que ens emparen a tot el món

Objectius del programa

- Millorar la salut bio-psico-social i la integració de les persones migrades en situació o risc d'exclusió social a les Illes Balears, fomentant una ciutadania crítica en front la vulneració dels Drets Humans i promovent l'activisme per la interculturalitat
- Reduir les iniquitats en l'accés als drets, especialment a la salut, de la població immigrant en risc o en situació d'exclusió social a Balears.
- Promoure l'autonomia de les persones participants, amb activitats per a enfortir la seva capacitat de decisió, acció i control personal.
- Promoure l'Equitat de Gènere i la Diversitat Sexual entre les persones participants en el programa, construint una ciutadania inclusiva.

Nombre de persones ateses

En els últims anys ens trobem en un procés ascendent del nombre de persones ateses, així com un augment de la seva vulnerabilitat i de barreres per aconseguir un habitatge en condicions. Els perfils de les persones ateses també va variant d'acord a la situació social i el context de la nostre CCAA.

En relació a l'edat de les persones ateses, la franja d'edat principal pels homes com les dones migrades ateses és de **24 a 35 anys (31%)**, seguit dels de **35 a 44 (24%)** i de **45 a 54 anys (15%)**. S'ha de tenir en compte que en aquest programa hem atès a un 6% de persones menors de 18 anys (nins i nines en situació d'exclusió social que conviuen amb els seus progenitors) i un 2% de persones majors de 65 anys.

La zona de procedència principal, tant per homes com per dones, és Amèrica Llatina (78%). La segona zona de procedència més habitual pels homes es el nord d'Àfrica i en canvi a les dones és l'Àfrica Subsahariana. Però hem atès població dels 5 continents.

Intervencions realitzades amb TdD (individuals, grupals, comunitàries)

L'atenció als projectes per a persones migrades és majoritàriament atencions individuals a les oficines de Metges del Món a Palma i Eivissa, i atencions grupals i formatives per afavorir la inclusió social del col·lectiu.

Les intervencions individuals realitzades han estat un total de **2.805**, de les quals **2.541** (91%) han estat intervencions socials, **181** (6%) intervencions psicològiques i **83** (3%) intervencions sanitàries.

Intervencions psicosocials	Totals
Informació-orientació	790
Derivacions externes	207
Coordinació interinstitucional i tràmits socials	519
Acompanyaments	62
Seguiments	295
Acollida persones noves	222
Derivació a altres programes	43
Identificació de líders comunitaris	12
Contacte telefònic	76
Entrega de beques per assistència a tallers	256
Tramitació ajudes econòmiques i de transport	21
Participació a activitats de MdM	17
Converses informals	15
Recolzament psicològic i escolta activa	123
Teràpia psicològica	42
Recollida de testimoni de vida	22
Total	2.722

S'han realitzat un total de 618 intervencions educatives especialment sobre l'ús dels sistemes socio-sanitaris públics normalitzats i dret a la salut, seguit d'altres aspectes de la legislació espanyola i de recolzament psicoemocional i dol migratori.

Intervencions educatives i tallers individuals i grupals	Totals
Taller de reducció de danys i injecció més segura	2
Taller de salut i hàbits de vida saludable	35
Taller de salut sexual, prevenció Vih, HepC i altres ITS	24
Taller de salut mental, recolzament psicosocial i dol migratori	80
Taller prevenció de la violència de gènere	23
Taller ús del sistema sanitari públic i Dret a la Salut	181
Taller de Drets i deures i altres aspectes legals	88
Taller d'apoderament femení	61
Taller per reduir la Bretxa digital	2
Taller inserció sociolaboral	53
Taller d'activisme i participació, habilitats socials	12
Taller sobre Mutilació Genital Femenina	20
Tallers d'altres temàtiques	37
Total	618

A nivell grupal s'han realitzat les següents activitats:

- **Curs d'Emprenedoria Social i Femenina** – una formació d'un mes i mig, amb un total de 11 sessions, durant els mesos de maig i juny i es va realitzar en la sala d'actes del Casal de Immigrants. La modalitat del curs va ser presencial, amb un límit total de 12 places destinades a dones migrades interessades en formar-se en l'àmbit de l'emprenedoria social
- **Tallers grupals** – Tallers de Dansa Somàtica, Tallers d'acompanyament a la maternitat, Tallers de gènere i creació de mandales, Tallers sobre el Dret a la Salut Pública i Universal, Tallers d'autoconeixement i recolzament psicoemocional, entre d'altres
- **Cercle de dones gestants o en procés de criança** – creació d'una xarxa de suport entre
- **Grups de discussió** – Participació a la taula anual de discussió convocada per l'equip de Gestió de la Diversitat de l'Ajuntament de Palma amb Associacions de persones migrades originaries d'Àfrica, per valoració de necessitats i demandes del col·lectiu; Grup de discussió durant el segon semestre amb el personal voluntari i els agents interculturals formats, per avaluar els projectes de Metges del Món i realitzar propostes de millora. Al darrer trimestre de l'any, es va realitzar un grup de discussió de tancament de l'any, amb la participació de Titulars de Drets, líders comunitaris i personal voluntari de l'entitat per avaluar les activitats realitzades durant l'any, així com de les necessitats de la població migrant i reptes per poder aconseguir la creació de noves iniciatives comunitàries que promoguin la millora de la convivència social.
- **Curs de prevenció de la Violència de Gènere per a dones migrades vulnerables** – es realitza un curs amb 6 dones residents a Eivissa durant l'abril i 2 cursos a Mallorca amb 14 dones al maig on es treballen durant les 15 hores de durada els rols de gènere, cicle de la violència, micromachismes i sororidad

Àrees de l'administració que financen parts o Projectes dins el programa:

Govern Estatal – Subvencions IRPF, DG Migraciones

Govern Balear – convocatòria de l'IRPF autonòmic

Consells Insular – Eivissa

Ajuntaments – Ajuntament d'Eivissa

SECRETARÍA DE ESTADO DE
MIGRACIONES
DIRECCIÓN GENERAL DE
MIGRACIONES

IV. PROGRAMA D'ATENCIÓ A PERSONES EN SITUACIÓ DE PROSTITUCIÓ I/O EXPLOTACIÓ SEXUAL

Metges del Món compta amb una trajectòria de més 25 anys atenent a persones en situació de prostitució a la nostre CCAA. Començant a intervenir a Palma al 1997, a la resta de Mallorca al 1999, a Eivissa al 2013 i a Menorca al 2021. Des del Programa Metges del Món Balears dona suport biopsicosocial a totes aquelles persones en situació de prostitució (PSP), en situació o en risc d'exclusió social, a les 3 illes, Mallorca, Menorca i Eivissa, promovent la integració social i l'accés al dret a la salut de les persones en situació de prostitució (PsP), enfortint les capacitats de titulars de drets, responsabilitat i obligacions.

MdM es posiciona com abolicionista en front a la prostitució perquè l'entén com una forma de violència de gènere, basada en l'explotació sexual i les desigualtats de gènere que es manifesten en un intercanvi mercantilista que té per objecte el cos i la sexualitat de les persones. La prostitució es fonamenta implícitament en un marc patriarcal de relacions de gènere: produeix i reproduïx relacions desiguals entre dones i homes, legitimant un sistema de dominació dels homes sobre les dones, el seu cos i la seva sexualitat.

L'exercici de la prostitució suposa també un factor de risc en front a l'exposició al VIH i altres infeccions de transmissió sexual, especialment si aquesta es produeix en un context d'explotació. El nombre de contactes sexuals, desigualtats en el poder de negociar l'ús del condó amb els puters, l'elevada mobilitat geogràfica, l'estigmatització i altres factors socials, econòmics i culturals són circumstàncies que augmenten la vulnerabilitat de les persones en situació de prostitució en front al VIH i altres ITS.

Quan parlem de persones en situació de prostitució (PsP) ens referim a dones, homes i a persones transsexuals. Des de MdM interpel·lem no només als i les titulars de drets (TdD) sinó també als i les titulars d'obligacions (TdO) i responsabilitats (TdR). D'aquesta manera treballem des de l'enfocament de Drets Humans (DH) en cadascun dels reptes socials que identifiquem.

Accedim a les PsP mitjançant el servei d'atenció mòbil, que ens permet apropar-nos, conèixer i analitzar de prop la realitat del fenomen de la prostitució. Mitjançant les sortides d'apropament a pisos, clubs, carrer contactem amb un gran nombre de PSP. D'aquesta manera, accedim al seu entorn, arribant a un gran nombre de persones en situació de prostitució. Això ens permet realitzar educació sanitària in situ i donar-nos a conèixer. Per una altra banda, fomentem l'apropament de les PsP als centres fixos de l'entitat on es pot fer una intervenció més continuada i confidencial, creant espais segurs per a la inserció.

D'un temps a ara amb l'augment de la prostitució 2.0 hem hagut de posar el focus d'atenció al format web. La realitat de la prostitució ara es mou principalment a les xarxes. És per això que estem modificant protocols de recerca de les PSP a través dels portals web on es publicaren, xarxes socials, etc.

Una part essencial del programa és la feina en xarxa amb altres entitats del tercer sector, així com institucions i administracions públiques per poder garantir una atenció integral i un ús dels recursos existents eficient. Som membres de les diferents xarxes locals i insulars des de les seves creació, com per exemple la Xarxa d'Atenció Directa per a Persones que Exerceixen la Prostitució de Palma (XADPEP), la Mesa d'Atenció a la Prostitució de Calvià (MAPCAL), el Grup d'Estudis de la Prostitució a les Illes Balears (GEPIB), la taula de seguiment del Pla de tracta de la CCAA o les xarxes de coordinació conformades a Eivissa i Menorca durant l'última dècada.

Comptem des de 2018 amb la primera aplicació mòbil de l'estat per a persones en situació de prostitució. Durant el temps de funcionament de l'App ELLA, s'han realitzat millores i gradualment s'ha expandit a altres CCAA de l'Estat. Les PSP poden accedir a l'aplicació en diversos idiomes (català, castellà, anglès, portuguès, romanès i xinès) i d'aquesta manera comptar amb informació específica d'interès pel col·lectiu, dels recursos de la comunitat, ofertes formatives i de feina, entre d'altres.

Objectius del programa

- Promoure la integració social i l'accés al dret a la salut de les persones en situació de prostitució, enfortint les capacitats de titulars de drets, responsabilitat i obligacions
- Millorar l'accés als serveis normalitzats socials i sanitaris i la situació de salut bio- psico-social de les persones en situació de prostitució, fomentant la seva inserció social.
- Promoure processos d'apoderament de la població atesa i la millora de la salut integral de les persones en situació de prostitució mitjançant informació, orientació, derivacions, formació i accions de reducció de riscos i danys associats a l'exercici de la prostitució.
- Reduir l'estigma i la discriminació de les persones en situació de prostitució, sensibilitzant a la població general i als professionals socio-sanitaris sobre la realitat actual de la prostitució i el tràfic de persones amb fins d'explotació sexual.
- Afavorir el procés de detecció, identificació i derivació de víctimes de tràfic amb fins d'explotació sexual, així com de menors explotades sexualment.

Nombre de persones ateses

1.517

PERSONES

4% HOMES QUE EXERCEIXEN PROSTITUCIÓ HOMOSEXUAL

5% DONES TRANSSEXUALS

91% DONES

Aquest any el **52%** de les persones ateses han estat persones noves al programa. S'ha de tenir en compte que a Menorca es va començar intervenció l'any anterior i compta amb una població amb una gran mobilitat i que a Eivissa aquest any s'ha comptat per primer cop amb un major pressupost que ha permès augmentar el nombre d'hores d'intervenció el que ha suposat arribar a un major nombre de persones beneficiàries.

Les persones ateses provenen de més de **40 nacionalitats diferents**. Si englobem per àrees, trobem que les persones d'Amèrica Llatina són les més habituals (**72%**), seguit d'Europa de l'Est (**8%**), Espanya (**8%**), Àfrica Subsahariana (**6%**), Àsia (**3%**) i Nord d'Àfrica (**2%**). S'ha de tenir en compte que ha tornat a augmentar la població espanyola i que el **30%** son nascudes a la nostre CCAA.

En quant a l'edat, la franja majoritària és la compresa entre els **35 i 44 anys** (**35%**), seguit dels **25 a 34 anys** (**32%**), **45 a 54 anys** (**18%**), joves de **18 a 24 anys** (**9%**), de **55 a 64 anys** (**5%**), i **majors de 65 anys** (**1%**).

Una dada a tenir en compta és que el **74,4% de persones en situació de prostitució de les quals tenim dades d'accés a la salut** (64% de les PsP totals ateses), tenen o han obtingut durant l'any 2022 la targeta sanitària, un **3%** estan en tràmits d'obtenir-la i, per tant, un **22,6%** de la població atesa no té accés al sistema sanitari públic.

És important tenir en compte que s'han recollit a Balears un total de **435 barreres d'accés a la salut en 207 PsP** i tenim registrades **75 superacions d'aquestes barreres**. Les més habituals són per tràmits administratius, no poder justificar els requisits, per desconeixement o per informació errònia per part de l'administració.

Intervencions realitzades amb TdD (individuals, grupals, comunitàries)

Sortides d'apropament a llocs d'exercici de la prostitució de les 3 illes tant a zones de prostitució de carrer, pisos i/o clubs on s'exerceix la prostitució. S'han realitzat un total de 83 sortides al municipi de Palma, 23 a la part forana de Mallorca, 32 a l'illa d'Eivissa i 42 a Menorca, es a dir 180 en total.

Atenció als Centres d'Atenció SocioSanitaria (CASSPEP) de les 3 illes.

Els centres són el punt de referència per a les PsP, des del qual poden accedir a diferents recursos, serveis i entitats. En definitiva, un espai d'escolta activa, informació i assessorament. Al CASSPEP podem establir una intervenció més propera, crear un vincle més fort i treballar a altres nivells. Sempre donem prioritat a les necessitats de cada persona oferint una atenció individualitzada i integral. Així aconseguim una relació de confiança i proximitat i avaluem les possibilitats de trobar alternatives a l'exercici de la prostitució. Als centres s'han atès un total de 743 PsP. A Menorca, comptem amb centre fixe a Maó des d'octubre i a Ciutadella des de desembre gràcies a les cessions municipals dels espais.

Les **principals intervencions realitzades** a les tres àrees d'atenció (social, sanitària i psicològica) s'han centrat principalment en realitzar un seguiment de la situació de la persona. S'han realitzat un total **9.012 intervencions**, de les quals 2.461 (27%) han estat psicològiques, 5.893 (66%) han estat socials i 658 (7%) sanitàries.

Intervencions psicosocials	Home	Dona	Trans	Totals
Informació-orientació	57	1.176	135	1.368
Derivacions externes	23	338	26	387
Coordinació interinstitucional i tràmits socials	21	522	39	582
Acompanyaments	1	98	11	110
Seguiments	24	484	44	552
Acollida persones noves	26	739	25	790
Valoració / Entrevista social	9	528	85	622
Derivació a altres programes	25	435	30	490
Oci i temps lliure	1	4	-	5
Contacte telefònic	24	506	35	565
Entrega de beques per assistència a tallers	5	246	10	261
Provisió de beques alimentàries o aliments	1	7	-	8
Tramitació targeta de transport	-	13	-	13
Identificació de líders i educadores d'iguals	-	5	1	6
Participació de educadores en activitats de Mdm amb altres beneficiàries	1	30	1	32
Intervencions relacionades amb ELLA App	7	298	12	317
Converses informals	8	311	22	341
Counselling pre test i post test VIH	17	284	21	322
Recolzament psicològic i escolta activa	31	1.104	55	1.190
Teràpia psicològica individual	32	192	9	233
Teràpia psicològica grupal	-	41	-	41
Motivació pel canvi	-	12	1	13
Recollida de testimoni de vida	3	122	3	128
Total	316	7.495	565	8.354

Intervencions sanitàries	Home	Dona	Trans	Totals
Informació i orientació	5	162	5	172
Derivació serveis sanitaris	9	86	13	108
Coordinació interinstitucional sanitària	1	46	3	50
Acompanyaments	-	28	-	28
Seguiments	1	42	5	48
Atenció sanitària i realització de cures	2	29	3	34
Proves d'embaràs	-	43	-	43
Tests ràpids de VIH i sífilis	10	152	13	175
Total	28	588	42	658

S'han realitzat un total de 3.990 intervencions educatives especialment sobre salut sexual i reproductiva, així com l'ús dels sistemes socio-sanitaris públics normalitzats i dret a la salut.

Intervencions educatives i tallers individuals i grupals	Home	Dona	Trans	Totals
Taller de reducció de danys i injecció més segura	22	386	22	430
Taller de salut i hàbits de vida saludable	23	373	19	415
Taller de salut sexual, prevenció Vih, HepC i altres ITS	51	1.504	56	1.611
Taller de salut psicoemocional	1	53	3	57
Taller ús del sistema sanitari públic i Dret a la Salut	39	730	34	803
Taller de Drets i deures i altres aspectes legals	1	27		28
Taller d'apoderament femení		31	2	33
Taller de prevenció d'agressions		23		23
Taller per reduir la Bretxa digital		2		2
Tallers d'inserció laboral	1	24		25
Normes del servei	20	513	10	543
Tallers d'altres temàtiques		19	1	20
Total	158	3685	147	3.990

Als projectes d'atenció a persones en situació de prostitució, un reclam d'accés a la població beneficiària i una necessitat de les mateixes és l'entrega de material preventiu de sexe més segur. A MdM comptem amb diferents materials per repartir a les persones ateses. Una mitja de 53 condons per persona repartits.

	Home	Dona	Trans	Total
Condons masculins	2.090	72.725	5.228	80.043
Condons femenins	19	4.466	100	4.585
Condons de dits				
Lubricant monodosis	399	12.633	1.148	14.180
Esponges vaginals per exercir amb la menstruació	9	4.863	72	4.944
Sexy dam per cunnilingus o sexe oral-anal	117	5.052	309	5.478
Kits d'higiene íntima	35	769	41	845
Material protecció COVID-19	47	1.877	108	2.032

Una gran part de la nostre intervenció amb PsP és la intervenció **grupal i comunitària que es realitza de manera independent o en coordinació i col·laboració amb altres entitats i institucions:**

- Impartició d'una sessió al Taller alternatives de Casal Petit cada 3 mesos – 4 sessions realitzades amb una mitja de 7 persones per sessió
- Grup focal amb la Consellera de Presidència, Directora de l'IBdona i la Secretaria d'Estat per la Igualtat amb 8 dones en situació de prostitució per parlar de les necessitats de les dones en situació de prostitució
- 2 Grups de discussió sobre mesures abolicionistes que no criminalitzin a les PsP i l'impacte de les noves propostes legislatives que ha treballat el Govern Estatal durant el 2022 sobre la població beneficiària del programa
- Sessió formativa amb la supervivent de tracta Alika Kinan amb 10 dones en situació de prostitució per parlar entre iguals sobre la realitat de l'explotació sexual i drets de les dones.
- 5 tallers al Casal d'Igualtat d'Eivissa realitzats conjuntament amb educadores d'iguals amb una mitja d'assistència de 12 persones i amb diferents temàtiques com hàbits de vida saludables, dret a l'assistència sanitària pública, sexualitat femenina, vies de regularització de la situació administrativa,...
- Es realitzen també formacions bàsiques de castellà, informàtica, gènere i DDHH, prevenció de la violència de gènere, preparació per la inserció laboral, apoderament entre d'altres.
- 5 activitats socioculturals d'oci i temps lliure per a la creació de vincles entre les pròpies dones i amb l'entorn – visita a La Seu, CaixaFòrum, Cabrera, i col·laboracions amb Apropa Cultura
- Curs de 125 hores durant 6 mesos d'inserció prelaboral "Trivializa-Te" per a 12 dones en situació de prostitució al qual es tracten temes de cultura general, millora del castellà i de l'anglès, maneig d'eines d'ofimàtica i visita a altres entitats del tercer sector.

SMAPS

Durant el 2022 MdM ha col·laborat amb la FUEIB en la realització, elaboració i presentació de 2 diagnòstics sobre la realitat de la prostitució. El primer realitzat a l'illa d'Eivissa en col·laboració amb el Consell Insular d'Eivissa i el segon del municipi de Manacor i el llevant mallorquí en col·laboració amb l'Ajuntament de Manacor. Aquests diagnòstics permeten actualitzar la imatge de la realitat de la prostitució, necessitats de les persones que exerceixen i comptar amb una fotografia dels clients.

Àrees de l'administració que financen parts o Projectes dins el programa

Govern Estatal – Instituto Nacional de las Mujeres, Pla Nacional contra el Sida, IRPF Estatal, DG Migraciones

Govern Balear – DG Salut Pública, convocatòria de l'IRPF, Institut Balear de la Dona

Consells Insulars – Menorca i Eivissa, Fons Menorquí de Cooperació

Ajuntaments – Regidoria de Justícia Social de Palma, Ajuntaments d'Eivissa, Sant Joan de Labritja, Santa Eulària, Ajuntament de Calvià, Ajuntaments de Maó, Ciutadella, Alaior, Sant Lluís

Obra Social La Caixa, FUEIB

V. OBSERVATORI DEL DRET A L'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA PÚBLICA I GRATÛITA (ODAS)

Al gener de 2012 Metges del Món (MdM) comença a recollir testimoniatges de Persones que Exerceixen la Prostitució (PEP)/ciutadans a les quals se'ls havia retirat la targeta o denegat l'assistència sanitària, quatre mesos abans de la publicació Reial decret de Llei (RDL) 16/2012 i vuit abans de la seva aplicació (oficial). El 20 d'abril de 2012 marca una fita en la història sanitària de l'estat espanyol: la fi de la sanitat pública, universal i gratuïta i la involució cap a un model basat en la figura de persona assegurada. Entre 500 i 900 mil persones han quedat sense assistència sanitària a nivell estatal i unes 19 mil en Balears.

En el cas de les Illes, a més d'una aplicació avançada del RDL 16/2012, els Criteris generals d'aplicació sobre l'assistència sanitària ... als quals no tinguin la condició d'assegurats o beneficiaris - publicats per la Conselleria de Salut a la fi d'agost del mateix any, i en els quals es desenvolupa aquest RDL i l'RDL 1192/2012- han estat seguits de manera arbitrària i desigual pels centres de salut i hospitals, vulnerant-se així i per partida triple el dret a la salut dels ciutadans.

A causa del volum de casos detectats i la seva gravetat, Metges del Món decideix crear el mes de març de 2013 el Observatori de Dret a la Salut (ODAS) amb l'objectiu de conscienciar, denunciar i reincorporar a les persones expulsades al sistema sanitari. L'ODAS és una eina per a una millor recollida (sistemàtica, quantitativa i qualitativa) de casos per la fiscalització i denúncia de la contínua labor de desatenció sanitària de la població més vulnerable per part del Govern Balear a l'època, de reinserció dels/las titulars de drets en el sistema (Metges del Món no substitueix a l'administració, creant un sistema paral·lel, ni es dedica a fer una labor merament assistencial), de sensibilització dels professionals soci-sanitaris i de la societat balear/ mallorquina.

Després de 10 anys del RD16/2012, l'exclusió sanitària continua, malgrat les instruccions del Govern Balear a partir de maig de 2015 i el RD7/2018. Actualment continuem recollint barreres d'accés a la sanitat pública universal i l'observatori continua atenent, testimoniant i denunciant la manca d'atenció sanitària a col·lectius vulnerabilitats.

L'Estratègia de desenvolupament sostenible 2030 identifica com a meta: "Consolidar la universalitat de la cobertura del Sistema Nacional de Salut (SNS), incloent l'accés efectiu i equitatiu de les persones residents a Espanya amb independència de la seva situació penal, administrativa o laboral mitjançant la Llei de mesures per millorar la equitat, la universalització i la cohesió del SNS"

Objectius del programa

- Reduir les iniquitats en l'accés als drets, especialment a la salut, de la població vulnerable en risc o en situació d'exclusió social a Balears.

Nombre de persones ateses

S'ha de tenir en compte que en aquest programa es recullen les barreres d'accés al SNS de la població en situació de vulnerabilitat atesa a la seu de Metges del Món a les Illes Balears (2.512 persones) i s'intervé de manera individual amb aquelles persones que presenten barreres d'accés amb dificultat per solucionar de manera independent.

S'han recollit 811 barreres, per tant un **32%** de la població atesa te dificultats d'accés a la sanitat pública balear.

Les barreres identificades han estat:

Barreres d'accés al Sistema Nacional de Salut	Home	Dona	Trans	Totals
Manca d'empadronament	89	244	9	342
Manca de documentació administrativa	7	5	-	12
Imposibilitat d'acreditar més de 3 mesos d'estada	-	6	-	6
Menors que no poden acreditar els requisits del RD7/2018	-	8	-	8
Embarasades que no poden acreditar els requisits del RD7/2018	-	5	-	5
Solicitants d'asil	2	2	-	4
Retard en els tràmits d'obtenció targeta sanitària	1	5	-	6
Imposibilitat d'obtenir cita amb Treballadora Social	3	41	1	45
Imposibilitat d'acreditar la no exportació d'assistència sanitària o l'obligació de tercers països	2	12	-	14
Manca d'informació per part dels serveis d'amissió	12	35	1	48
Horaris inadequats	4	41	1	46
Dificultats per arribar al centre sanitari	6	28	-	34
Barreres culturals	3	50	-	53
Barreres econòmiques	7	30	-	37
Facturació en urgències	2	19	-	21
Barreres lingüístiques	18	17	-	35
Altres barreres	14	72	8	94
Total	170	603	21	811

Gràcies a la intervenció de l'equip de l'ODAS s'ha aconseguit la superació de **176** d'aquestes barreres.

A nivell individual hem atès a **57** persones de **14 nacionalitats diferents** (incloses 3 persones espanyoles) específicament en relació amb la manca de possibilitat d'accés al SNS, de les quals **30% són homes i 70% dones**. S'ha de tenir en compta que, comptem amb més de 90 testimonis individuals recollits que s'han traslladat a l'administració pública competent per cercar solucions adients.

D'aquestes persones ateses individualment **5 eren menors d'edat i 7 majors de 65 anys**. La franja d'edat majoritària ha estat en persones en edat laboral entre els 18 i 54 anys (79%).

Les barreres identificades han estat:

Barreres d'accés al Sistema Nacional de Salut	Home	Dona	Trans	Totals
Manca d'empadronament	89	244	9	342
Manca de documentació administrativa	7	5	-	12
Imposibilitat d'acreditar més de 3 mesos d'estada	-	6	-	6
Menors que no poden acreditar els requisits del RD7/2018	-	8	-	8
Embarasades que no poden acreditar els requisits del RD7/2018	-	5	-	5
Solicitants d'asil	2	2	-	4
Retard en els tràmits d'obtenció targeta sanitària	1	5	-	6
Imposibilitat d'obtenir cita amb Treballadora Social	3	41	1	45
Imposibilitat d'acreditar la no exportació d'assistència sanitària o l'obligació de tercers països	2	12	-	14
Manca d'informació per part dels serveis d'amissió	12	35	1	48
Horaris inadequats	4	41	1	46
Dificultats per arribar al centre sanitari	6	28	-	34
Barreres culturals	3	50	-	53
Barreres econòmiques	7	30	-	37
Facturació en urgències	2	19	-	21
Barreres lingüístiques	18	17	-	35
Altres barreres	14	72	8	94
Total	170	603	21	811

Gràcies a la intervenció de l'equip de l'ODAS s'ha aconseguit la superació de **176** d'aquestes barreres.

A nivell individual hem atès a **57** persones de **14 nacionalitats diferents** (incloses 3 persones espanyoles) específicament en relació amb la manca de possibilitat d'accés al SNS, de les quals **30% són homes i 70% dones**. S'ha de tenir en compta que, comptem amb més de 90 testimonis individuals recollits que s'han traslladat a l'administració pública competent per cercar solucions adients.

D'aquestes persones ateses individualment **5 eren menors d'edat i 7 majors de 65 anys**. La franja d'edat majoritària ha estat en persones en edat laboral entre els 18 i 54 anys (79%).

Intervencions realitzades amb TdD (individuals, grupals, comunitàries)

Amb les **57** persones ateses individualment per solucionar les barreres d'accés a la salut més complicades s'han realitzat **229 intervencions psicosocials**, **33 intervencions sanitàries**, **15 tallers individuals sobre Dret a la Salut i accés al sistema sanitari públic a les Illes Balears**.

La major part de la intervenció s'ha enfocat a treball en xarxa i comunitari amb centres municipals de serveis socials, centres d'atenció primària de salut, coordinació i intermediació amb el servei de salut de les Illes Balears i sessions (in)formatives a personal dels serveis públics per reduir les barreres d'accés i augmentar l'accessibilitat de les persones vulnerables de la nostre CCAA.

- Dins d'aquest projecte, a més de la intervenció individual es cerca conscienciar a la ciutadania i crear agents de canvi i per tant s'han realitzat un alt nombre d'accions formatives amb:
- Ciutadania general – 48 persones formades a les 3 illes
- Voluntariat de MdM – 7 persones voluntàries reben formació avançada
- Futurs professionals – 80 alumnes d'infermeria i 24 alumnes d'integració social
- Professionals sanitaris – 16 professionals d'atenció primària de salut
- Titulars de drets dels projectes d'inclusió social – 13 persones vulnerables

Àrees de l'administració que financen parts o Projectes dins el programa

Govern Estatal – IRPF Estatal i subvenció ODS

Actividad subvencionada con cargo a la asignación tributaria del 0,7% del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas

VI. PROGRAMES D'EDUCACIÓ PER LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL A CENTRES EDUCATIUS DE SECUNDARIA

Metges del Món Balears intervé en centres d'educació amb projectes d'educació pel desenvolupament o de transformació social des de fa quasi 20 anys. Els projectes s'han anat adaptant a les necessitats de la comunitat educativa i la societat.

Tenim recorregut de projectes executats amb centres d'educació primària i instituts d'educació secundària, així com a centres de formació professional o a la Universitat de les Illes Balears. Les temàtiques habituals dels nostres projectes estan sempre relacionades amb la intervenció habitual de la seu: sensibilització sobre projectes de cooperació i ajuda humanitària, moviments migratoris, prevenció de la violència masclista, la prostitució i explotació sexual, sensibilització sobre sensellarisme, i prevenció de mutilació genital femenina entre d'altres.

Durant el 2022 s'ha executat el projecte Càpsules contra la Injustícia, projecte GENDER ABC, i Stop Violències

El projecte Càpsules contra la Injustícia és un projecte d'EPTS implementat en centres d'educació secundària de Mallorca durant 4 anys que cerca mostrar la realitat de les persones que es troben en risc o situació d'exclusió social a la comunitat educativa, des de la visió dels objectius de desenvolupament sostenible de la Agenda 2030, els Drets Humans, la Igualtat de Gènere i amb enfocament antropològic.

El projecte GENDER ABC és una proposta educativa d'EpTS que promou la igualtat, relacions de bon tracte i la prevenció de totes les formes de violència de gènere en adolescents i joves, amb especial incidència en el canvi d'actituds i valors, així com la construcció d'una ciutadania activa i crítica.

El projecte de salut Jove Stop Violències és un programa de complement educatiu que, a través de l'experiència pràctica de Metges del Món amb les persones en situació de prostitució, explotació sexual i la pornografia, pretén fomentar la capacitat crítica de l'alumnat i educar en igualtat, generar capacitat empàtica, capacitat de sororitat, respecte i civisme.

El projecte d'EpTS Eivissa sobre prevenció de la violència sexual i la pornografia basada en la nostre experiència a l'illa amb persones en situació de prostitució.

Objectius del programa

- Fomentar el coneixement i la defensa dels drets humans fonamentals i la igualtat de gènere, per caminar cap a una ciutadania global i igualitària, tractant de generar consciència crítica i afavorint el canvi social de tota la comunitat educativa, cap a una societat inclusiva i integradora.
- Millorar els coneixements de la realitat dels múltiples col·lectius vulnerables de la nostre societat i les desigualtats socials de la comunitat per apropar els objectius de desenvolupament sostenible a lo local.
- Afavorir que tota la comunitat educativa, especialment els i les adolescents, siguin conscients del seu paper fonamental com agents de canvi i titulars de responsabilitat per al canvi social.

Nombre de persones ateses i sessions realitzades en els centres educatius

Projecte Càpsules contra la Injustícia 2021-2022:

El projecte s'ha executat a 2 centres d'educació secundària de Mallorca (IES Josep Font i Tries i IES Ramón Lull) als diferents grups de 1er d'ESO. Les temàtiques tractades per elecció dels centres han estat moviments migratoris i sensellarisme.

S'han realitzat un total de 7 sessions sobre migracions i 12 sessions sobre sensellarisme a un total de 225 alumnes i amb la participació activa de 12 professors/es i 6 persones usuàries dels nostres projectes d'inclusió social.

A més de les sessions formatives a l'aula s'han dut a terme una Diada sobre Migracions al Parc de la Riera amb l'assistència de l'alumnat del IES Ramón Lull i la participació de persones beneficiàries dels projectes de Metges del Món i altres entitats del tercer sector; i una activitat d'intercanvi de correspondència entre l'alumnat del IES Josep Font i Tries amb persones sense llar de Palma ateses per Metges del Món.

Projecte Gender ABC:

El projecte s'ha executat al IES Ramón Llull de Palma tractant Drets sexuals i reproductius, Violència de Gènere, Ciberviolència i nova pornografia.

S'han realitzat 8 sessions amb 42 alumnes i 1 formació a professorat

Projecte Stop Violències 2022:

El projecte s'ha executat a 2 instituts de Menorca (IES Cap Llevant i IES Maria Àngels Cardona) a través del programa Salut Jove, i al IES Balafia d'Eivissa.

S'han realitzat un total de 16 sessions sobre la realitat i riscos de la pornografia, prevenció de la violència sexual i de la prostitució a un total de 375 alumnes.

També s'han realitzat 2 sessions al CIPF Son Llebre a la formació d'integració social a 13 alumnes.

Àrees de l'administració que financen parts o Projectes dins el programa

Govern Estatal – IRPF Estatal

Govern Balear – DG Cooperació

Consells Insular – Menorca i Eivissa

G CONSELLERIA
O AFERS SOCIALS
I I ESPORTS
B DIRECCIÓ GENERAL
/ COOPERACIÓ

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

VII. PROGRAMES DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL

Metges del Món Balears és una associació que treballa tant a nivell local i autonòmic com a projectes internacionals. Als programes internacionals treballem en emergències donant recolzament a les infraestructures d'atenció primària i resposta sanitària a les emergències (èbola, terratrèmols d'Haití, conflicte d'Ucraïna entre d'altres); en projectes d'ajuda humanitària com crisis de llarga durada (campaments de refugiats Sàhara, Franja de Gaza); i en projectes de desenvolupament en col·laboració amb les administracions sanitàries locals.

És específicament en aquesta última àrea d'intervenció que fa més de 4 anys que el Govern Balear recolza els projectes desenvolupats en Territori Ocupat Palestí, a Cisjordania.

Médecins del Mundo està present al Territori ocupat Palestí des de l'any 2006. Hem fet front a les successives emergències, recolzant a la millora de les capacitats dels sistemes públics de salut i educació per abordar els problemes de salut mental i la violència basada en el gènere provocades i exacerbades per les múltiples violències exercides contra la població palestina.

Les condicions generals en els Territoris Palestins Ocupats (TPO) segueixen essent una crisi prologada, a la qual els palestins lluiten per satisfer les seves necessitats bàsiques. La crisi es caracteritza per més de 74 anys d'ocupació militar israelià, la manca de respecte pel dret internacional humanitari i la legislació sobre drets humans, les divisions polítiques palestines internes i les recurrents escalades d'hostilitat. Amb una situació econòmica calamitosa, divisions internes i un bloqueig de llarga durada, la capacitat del sistema sanitari i educatiu per intervenir es veu reduïda, ja que el personal es troba sobreesaturat i sobre implicat. MdM respon a la necessitat detectada a l'Estratègia Nacional de Salut 2017-2022 del Ministeri de Salut Palestí i el Pla de Resposta Humanitària del 2022.

Després dels atacs de maig 2021, un total de 331 escoles i escoles varen sofrir danys per valor de 3.5 milions de dòlars. Al 2022, més de 2,1 milions de persones, entre elles 934.000 infants de la Franja de Gaza i Cisjordania, inclòs Jerusalem Est, són cada vegada més vulnerables. 35 instal·lacions sanitàries resultaran danyades durant l'escalada del 2023, fet que ha desbordat les instal·lacions sanitàries i ha deixat a uns 700.000 infants necessitats de serveis sanitaris d'urgència. Les conseqüències de l'ocupació sobre la salut mental de la població palestina, especialment dels joves, son dramàtiques. En total es calcula que 678.000 infants necessiten serveis de protecció infantil i de salut mental i atenció primària de salut. Els trastorns de salut constitueixen un dels majors problemes sanitaris del Territori Palestí Ocupat, i un dels menys reconeguts. Segons estimacions recents, aproximadament una tercera part de la població palestina requereix intervencions de salut mental, però aquests serveis són els que compten amb manco recursos. En comparació amb països veïns, es registra una alta prevalença d'ideació o intents de suïcidi, especialment entre els joves.

Amb el projecte recolzat pel Govern Balear, MdM pretén contribuir a la millora der la salut mental i el benestar psicosocial de la població més vulnerable, en la seva majoria nins i nines, adolescents, dones i sobretot població beduïna, en el governat de Jericó a Cisjordania. Treballem la millora en l'accés i el recolzament de la qualitat dels serveis de Salut Mental i Atenció Psicosocial en col·laboració amb el Ministeri de Salut i els serveis locals especialitzats en la matèria.

Per una altre banda, al 2022 s'ha comptat amb la financiació de la DG Cooperació per dur a terme un projecte de postemergències a El Salvador per millorar els serveis de salut d'adolescents en 3 centres d'integració social dels municipis de Tonacatepeque, Ilopango i Ilobasco en coordinació amb el Instituto Salvadoreño para el Desarrollo Integral de la Niñez y Adolescencia. S'ha dotat d'equipament mèdic i mobiliari per l'atenció clínica.

Objectius del programa

- Millorar la salut mental i el benestar psicosocial de la població més vulnerable del governat de Jericó
- Enfortir l'accés i la qualitat dels serveis de salut mental i recolzament psicosocial (SMAP) a Jericó
- Enfortir les capacitats del personal sanitari i d'educació per la detecció i atenció en SMAP
- Enfortir les capacitats d'atenció del personal sanitari especialitzat en SMAP
- Sensibilitzar la comunitat balear sobre la situació de la salut mental a Jericó

Període d'execució

Projecte actual en execució des de 05/11/2022 durant **12 mesos**.

Àrees de l'administració que financen parts o Projectes dins el programa

DG Cooperació

G CONSELLERIA
O AFERS SOCIALS
I I ESPORTS
B DIRECCIÓ GENERAL
/ COOPERACIÓ

VIII. ACTIVITATS TRANSVERSALS DE FORMACIÓ A PROFESSIONALS

Metges del Món treballa de manera transversal en tots els programes en accions de capacitació, formació i coordinació amb professionals socials, sanitaris, forces i cossos de seguretat de l'estat entre d'altres. Considerem que no es pot intervenir només amb les persones en situació de vulnerabilitat, ja que per què puguin accedir als recursos normalitzats i millorar la seva situació psicosocial i sanitària és necessària la implicació dels titulars de responsabilitat de la societat.

Objectius del programa

- Formar i capacitar als professionals sociosanitaris i de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat sobre les necessitats i atenció de col·lectius vulnerables de les nostres illes
- Formar i capacitar a futurs professionals de la nostre CCAA sobre els col·lectius vulnerables

Intervencions realitzades a futurs professionals

Formació sobre reducció de danys en drogodependències i exclusió social dirigida als/les alumnes de 1º curs d'integració social del CIFP Son Llebre. Formació de dues hores de duració. **48 alumnes**

Formació sobre salut global i col·lectius vulnerables dirigida a estudiants del Grau d'Infermeria de la Universitat de les Illes Balears. Aquesta formació de una hora de duració. **66 alumnes**

Sessions formatives sobre l'impacte a la salut mental de viure en Territori Ocupat Palestí. Formació impartida per la psicòloga palestina contractada a Cisjordania a alumnat del Grau de Psicologia i de la Facultat de Medicina de la UIB

Participació com professorat impartint 2 mòduls a l'Experta Universitari en Intervenció Social en Situacions de Tracta de Persones i Prostitució de la UIB.

S'ha realitzat la **tutorització de dues alumnes**: Alumna de Grau de diplomatura d'infermeria. 210 hores. Des del 21 de febrer fins el 8 d'abril. Alumna del Cicle formatiu d'Integració Social. 400 hores. Des del mes de març fins el mes de juny

Intervencions realitzades a futurs professionals

- Curs a professionals de l'àmbit social sobre Atenció i prevenció de la MGF en el Centre Flassaders.
- Curs per a professionals socials i de les FCSE a Manacor sobre la realitat de la prostitució i l'impacte a la salut de les PSp
- Formacions realitzades a CMSS de Alaior, Maó, Ciutadella, Sant Lluís sobre la realitat de la prostitució a Menorca
- Sessió formativa sobre l'atenció a dones en contextos de prostitució a l'equip social del SAM Eivissa (Servei d'Acollida Municipal) on varen participar 8 persones.
- Formació a l'equip de policies en pràctiques de la Policia Nacional a la comissaria d'Eivissa, a la qual van assistir-hi 8 homes i 7 dones
- Formacions a taxistes: del municipi de Calvià on hi participaren 19 professionals, al municipi de Sant Josep de sa Talaia amb una assistència de 2 participants, al municipi de Sant Joan de Labritja amb un total de 17 participants; i una darrera al municipi de Santa Eulàlia de Riu amb una assistència de 21 persones.
- 2 cursos formatius a petició del Fons Menorquí de Cooperació sobre prostitució i tracta amb fins d'explotació sexual on hi participaren 45 i 35 persones, respectivament i amb una durada de 8 hores cadascun.
- Sessió formativa sobre l'impacte a la salut mental de viure en Territori Ocupat Palestí. Formació impartida per la psicòloga palestina contractada a Cisjordania en col·laboració amb el COPIB amb l'assistència de 20 professionals.

IX. ACTIVITATS TRANSVERSALS DE SENSIBILITZACIÓ I COMUNICACIÓ

La població general de les Illes Balears també són considerades titulars de responsabilitat i agents de canvi social de la nostre societat i per tant en tots els programes es realitza transversalment accions de sensibilització i mobilització social.

Metges del Món Balears compta amb un pla de comunicació a les nostres xarxes socials autonòmiques, a més de participar en les campanyes de comunicació de Médicos del Mundo Espanya:

 Web – www.medicosdelmundo.org

 Twitter – <https://twitter.com/MdMillesBalears>

 Instagram – <https://www.instagram.com/medicosdelmundoillesbalears>

 Facebook – <https://www.facebook.com/Metges.del.Mon.IB>

 LinkedIn – <https://www.linkedin.com/in/medicosdelmundo/>

 Youtube – <https://www.youtube.com/@MedicosdelMundo>

I col·laborem amb els mitjans de comunicació locals, insulars, autonòmics i estatals en la difusió dels projectes, visibilització dels col·lectius vulnerables i sensibilització de la població.

Objectius del programa

- Sensibilitzar la població de les Illes Balears sobre la realitat dels col·lectius vulnerables, desestigmatitzar i informar de les seves barreres d'accés a la inclusió social

Intervencions realitzades

- **Setmana saludable UIB** – Participem en la setmana saludable organitzada per la UIB, impartint amb un agent de canvi sense llar una sessió a l'aire lliure de gimnasia per a la inclusió social
- **Taula d'Experiències amb És refugi, Creu Roja i Metges del Món** en la qual vam fer una part d'explicació de la nostra tasca i la del nostre voluntariat i a més finalitzem la sessió amb una dinàmica amb persones sense llar titulars de dret del nostre projecte, en la qual compartim testimoniatges de superació amb les assistents i debatem sobre el problema de l'accés a l'habitatge
- **Acte de commemoració del Dia Internacional de Tolerància zero Contra la MGF (6F)** – taula informativa i Exposició de "un viatge amb compromís" al Parc de les Estacions
- **Taula rodona en la XII Trobada de Dones Migrants**, organitzada per la Federació d'Associacions Migrants de les Illes Balears, al Casal d'Immigrants i destinada a població general. Varen assistir devers unes 50 persones
- **Participació en la Diada de Sant Jordi en la barriada de Son Gotleu**, en col·laboració amb la Plataforma d'Entitats de Son Gotleu. Durant l'esdeveniment es varen posar diverses taules amb el joc de "Persones que es Mouen" destinat a població juvenil d'entre 12-16 anys. També es va aprofitar per informar sobre la campanya de recolzament a la ILP Regularització YA
- **Diada "Migrar amb Drets"**. Organitzada per el grup d'Agents Interculturals per donar impuls a la Campanya de ILP Regularització YA.
- **Poesia Migrant** - Café Tertúlia en commemoració al Dia Internacional de les Persones Migrants
- **Formació entorn la realitat de la prostitució i mites relacionats amb la mateixa** per a 7 participants del SOIB JOVE de Sant Antoni de Portmany.
- **Xerrada de sensibilització i prevenció de les violències masclistes** per l'alumnat de l'Escola Oficial d'Idiomes d'Eivissa amb 27 participants.
- **Actes de commemoració del 23S Dia contra l'explotació sexual y la tracta** – Taula rodona en col·laboració amb Consell d'Eivissa, Ajuntament de Santa Eulària des Riu i Metges del Món sobre la realitat de la prostitució i explotació sexual a l'illa des de diferents perspectives.
- **Presentacions públiques dels diagnòstics exploratoris sobre prostitució i tràfic de persones amb fins d'explotació sexual** realitzats amb la FUEIB al municipi de Manacor i l'illa d'Eivissa
- **Accions de commemoració del 25N Dia Internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones** – Taula Rodona en col·laboració amb l'Ajuntament d'Eivissa, amb la participació de Lluís Ballester, Rocio López, Amelia Tiganus, i Cristina Martín.

X. EQUIP DE METGES DEL MÓN - VOLUNTARIAT I EQUIP TÈCNIC

Metges del Món treballa per que el seu voluntari i associatiu col·labori en totes les fases del projecte. Es realitza una formació 0 per a nou voluntariat en que expliquem: *el funcionament del projecte; les característiques de les persones beneficiaries; el posicionament de MdM; els processos d'exclusió servera i, els protocols de seguretat de MdM.*

Impliquem al voluntariat en **totes les fases del projecte** i intentem que totes les decisions es prenguin de la manera més participativa possible, per això es realitzen reunions informatives en les quals el personal tècnic del projecte informa de les activitats planificades, es prenen decisions en comú, es proposen activitats... A més, per agilitzar la informació s'han utilitzat diverses eines en línia: el Teams, per la realització de reunions i formacions, quan aquestes no es poden dur a terme de manera presencial i, el Whatsapp, comptant amb un grup de voluntariat per informar setmanalment de les activitats i novetats del projecte.

Durant l'any 2022, Metges del Món Illes Balears ha comptat amb

105 persones voluntàries.

28 han participat en l'execució del programa d'atenció a les drogodependències i al de persones sense llar, amb una dedicació total de **224 hores**.

8 han participat en l'execució del programa d'atenció a persones migrades, amb una dedicació de **225 hores**.

50 han participat en l'execució dels programes per a persones en situació de prostitució, amb una dedicació de **806 hores**.

La resta de persones voluntàries participen en activitats puntuals de sensibilització, educació per la transformació social i/o mobilització social de la seu autonòmica.

S'han realitzat **42 formacions 0** a persones interessades en realitzar voluntariat i s'han incorporat 49 persones noves durant aquest any. A més, tant el voluntariat, l'associatiu, com l'equipo tècnic compta amb accés personal a la plataforma moodle de formació interna de Médicos del Mundo que compta amb diferents píndoles formatives tant de gestió i administració, específica d'intervenció, enfocaments transversal,....

La seu compta amb la seva pròpia junta autonòmica elegida per l'associatiu de Médicos del Mundo Illes Balears a l'assemblea ordinària del 2020, conformada pel President Autonòmic, el Secretari i Tresorer, i 6 vocalies.

A nivell tècnic Metges del Món Illes Balears durant el 2022 ha comptat amb una coordinadora de seu i responsable de projectes internacionals, 2 Responsables de projectes autonòmics, una responsable d'administració i comptabilidad, una auxiliar administrativa i 12 tècniques d'intervenció directa.

XI. INGRESOS DE L'ENTITAT

Ingressos per projectes	
P. Drogues	108.138,11€
P. Sense llar	92.350,62€
P. Migracions	87.764,26
P. Prostitució	429.236,34
ODAS	56.372,93€
P. EpTS	34.040,09€
P. Cooperació	175.000,00€
Gestió i estructura	37.961,65
TOTAL INGRESOS	1.020.863,18€

Ingressos per Administració	
Fons Estatal	157.659,87€
Fons Autonòmics	589.123,72€
Fons Insulars	78.602,17€
Fons locals	118225,77€
Fons privats	39.190,00€
Fons propis de l'entitat	38.061,65€
TOTAL	1.020.863,18€

XII. PROJECTES 2023

Al 2023 des de Metges del Món donem continuat a la feina de les últimes dècades amb els següents Projectes en execució:

- Projecte INRED reducció de danys i inclusió social enfront l'exclusió severa de persones que consumeixen drogues
- Projecte Trobadors, obrint portes per a persones sense llar
- Projecte Una mirada a la extrema vulnerabilidad del sinhogarismo femenino
- Projecte Obrint Camins a la salut de les persones en situació de prostitució
- Projecte Identificació de víctimes d'exploració sexual
- Projecte Fèmines per a dones en contextos vulnerables
- Projecte d'inserció sociolaboral de dones i nines en situació o risc d'exploració sexual
- Projecte d'itinerari d'inserció sociolaboral per a dones en situació de prostitució en situació d'exclusió social.
- Projecte Endavant, inclusió social i mediació intercultural per a persones migrants
- ODAS, observatori del dret a l'assistència sanitària
- Projecte Mejora del acceso universal al sistema sanitario
- Projecte SMAPS II
- Projecte d'EpTS Aguerrides
- Projecte d'EpTS Gender ABC
- Projecte d'EpTS Un Mundo en Movimiento
- Projecte d'EpTS Stop Violències
- Projecte d'EpTS Sensibilización y toma de conciencia social crítica y transformadora para la prevención de la trata con fines de explotación sexual
- Projecte Construyendo capacidades profesionales para la atención a personas migrantes en situación de riesgo
- Projecte Millora de l'accés als Serveis de salut mental i psicosocial de qualitat a Cisjordania (Territori Ocupat Palestí)

MEMORIA

20

22

ILLES BALEARS